

RAMAZAN
ORUÇ VE HİKMETLER

UĞUR KEPEKÇİ

İçindekiler

GİRİŞ.....	3
RAMAZAN GELDİ HOŞ GELDİ	4
ORUÇLA ALAKALI AYETLER	6
ORUÇ HAKKINDA HADİSLER.....	7
RAMAZAN'DA DİN BEZİRGANLARINA DİKKAT!	8
TERAVİH NAMAZLARIMIZI KILMALIYIZ.....	10
ORUÇ TUTUN SIHHAT BULUN!	12
ORUÇ TAKVA EĞİTİMİDİR	14
AŞKLA İBADET, İNSANA ZOR GELMEZ	16
ORUCU BÜTÜN AZALARA TUTTURMALIYIZ.....	18
ORUCUN SIRRINA ULAŞMAK	20
ORUÇ VÜCUDU GÜNAHLARDAN KORUMAKTIR.....	21
İFTARDA YEMEK DENGESİ	22
ORUÇ SABIR EĞİTİMİDİR.....	24
ORUÇ, NEFİSLE CİHATTIR.....	26
ORUÇ SIRADAN BİR AMEL MİDİR?.....	28
ORUÇ HASTALIK VE HAYA PERDESİ	30
ELVEDA ŞEHR-İ RAMAZAN	32
BİN AYDAN HAYIRLI, KADİR GECESİ	33
RAHMET, MAĞFİRET, CEHENNEMDEN AZAD.....	35
CEHENNEMDEN AZAD GÜNLERİ	37
BAYRAM ÖNCESİ MUHASEBE	40
RAMAZAN BAYRAMI.....	42
ŞEVVAL ORUCUNU İHMAL ETMEYELİM	44
PAZARTESİ-PERŞEMBE ORUCU VE HİKMETİ.....	46
KURTULUŞ NAMAZI	48

GİRİŞ

Yeni bir analizle yine karşınızdayız.

Çağın bilgisi Prof. Dr. Haydar Hocamızın bizlere vermeye çalıştığı ölçüler çerçevesinde kalmak şartıyla, O'ndan aldığımız iman, amel ve takva çizgisinde Oruç konusunda yaptığımız araştırmayı, Ramazan Oruç ve Hikmetleri başlığı altında ele aldık ve çalışmamızla sizler baş başa bırakıyoruz.

Gerek Allah'ın rızasını kazanmak gerek nefsimizi kulluk yolunda terbiye etmek için oruç çok mühim bir ibadettir.

Çünkü oruç, içinde riya'yı barındırmayan ve onu tutanlara Allah'ın özel muamele yapacağını beyan eden ilahi buyruklar oldukça fazladır.

Buyrulur ki; Kulların her amelini yazan meleklerle verilen emirde, kulların yaptığı her iyi amelin ve ibadetin karşılığı olan sevap miktarı, önceden belirlenmiştir. Aldıkları emir gereği, Melekler yapılan işin puanlamasını da yaparak amel defterlerimize karşılığı olan sevap miktarıyla kayda geçecekler.

Bu işten sadece oruç istisnadır...

Meleklerle bir buyruğunda Cenab-ı Hak; **“Kulumun oruç tuttuğunu yazın yeter. Karşılığında bir şey yazmayın. Onu sadece ben bilirim.”** Emri çok anlamlıdır.

Buradan çıkan sonuç şudur: Bütün ibadetler kendimiz içindir. Yani kendi faydamızdır. Ancak oruç, sadece ve sadece Allah içindir. Sırrını meleklerin bile bilemediğini, ahirette hep birlikte oruçlulara sunulan ikram ve mükâfatları görünce anlayacağız.

Ölelim, dirilelim de görelim...

RAMAZAN GELDİ HOŞ GELDİ

Bu yılki kameri aylardan, üç ayların sonuncusu; sağlık, sıhhat, afiyet; bereket, mağfiret, iyilik adına ne varsa onun coştığı, insanların sevdaya koştığı; mübarek Ramazan hoş geldi, sefa geldi.

Ramazan'la birlikte insanlığın gündeminde birinci sıraya oturacak olan oruç ibadeti, hayatı anlamak adına; insanlığı farklı bir düşünce ufkuna taşımaktadır.

Belirtilen bir zaman aralığında yemekten, içmekten ve nefsi münasebetlerden uzak kalarak; açlık ve yokluk çekenleri bir nebze olsun anlamak için tarihi bir fırsattır.

Meşhur bir ata sözünde; **"tok acın halinde anlamaz"** buyurulmakla, bu gerçeğin altı çizilmesine rağmen, genellikle insanlar zorunlu kalmadığı müddetçe açlığı değil de tokluğu tercih ettiğinden, açlık ve sefalet çekenler anlaşılmaktan uzak kalmışlardır.

İnsanların sosyal adaletten, sosyal devletten ve sosyal dayanışmadan bahsedebilmesine ve bunları hayata geçirmesine en büyük yardımcı etken oruçtur.

Oruç açlığın, yokluğun, anlaşılması için insanın eğitimi için çok gerekli ve önemli bir etkidir.

Yüce Allah, insanlık tarihi ile birlikte orucu insanlara emir ve tavsiyede bulunmakla, açlığı yaşayarak anlamayı, dolayısıyla hayatı anlamamızı istemiştir. Bu gerçek Kur'an'ı Kerim'de Bakara suresinde şöylece dile getirilmiştir;

"Ey iman edenler! Oruç sizden önce gelip geçmiş ümmetlere farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki korunursunuz." (Bakara / 183)

Oruç, riyası olmayan bir ibadettir. Oruç ibadetinin, riyanın karışmadığı bir ibadet olmasının sebebi; açlığın ve susuzluğun bizzat yaşanmasından kaynaklanmaktadır.

Orucun sır ve hikmetlerine eremeyen, imanın lezzetini tadamayan, ilimden ve irfandan nasibi az ya da yok olanlar, maalesef oruçla alakalı diğer işlere riya katmaktan geri durmamış, riya ve gösterişi iftar sofralarına taşımışlardır.

Böylece iftar sofraları, israf sofralarına dönüşmüş, açların yedirilmesi içirilmesi emredilmesine rağmen, toklar ve zenginler tercih edilmiştir.

Ebu Hureyre'den rivayet edilen Hadisi şerifte Resûlullah (s.a.v.) buyuruyor ki:
"En şerli yemek, sadece zenginlerin çağrılıp fakirlerin çağırılmadığı yemektir. Kim de davete icabet etmez, yemeğe gelmezse, Allah ve Resulüne asi olmuştur."

Bir diğer rivayette "(Yemeğin kötüsü) gelene verilmeyen, ona gelmeyeceklerin davet edildiği yemektir" denilmiştir. (Buhari, Nikah 72; Müslim, Nikah 107)

Hele bir de diyalog ve hoşgörü havarileri tarafından dinimiz İslam'a öyle bir bidat sokulmuştur ki; bırakın orucun farziyetine inanmayı, orucun emredildiği Kur'an'ı kitap, alemlere Rahmet Hazreti Muhammed'i Peygamber, kabul etmeyenlerle birlikte, iftar sofraları, (tiyatroları) düzenlendiğini unutmadık.

Böyle bir uygulamaya sebep olanların, huzuru mahşerde vebalinden kurtulabilmeleri zordur.

İmanlı, imansız, oruçlu oruçsuz, birbirine karışmış, yoksulun açın bulunmadığı, israf ve riyanın bir arada sergilendiği bir tiyatro, bir meclis!

Biz bu tür meclisleri FETÖ dalgasının siyasete egemen olduğu, bugünkü iktidar sahiplerinin dahi böylesi iftar sofralarında Hahamlı Papazlı İmamlı sofralarda oturduğu günleri unutmadık. Biz unutsak dahi hesap görücü olan Allah unutacak değildir.

Çok şükür bu sene Pandemi şartları toplu iftarları yasakladı da en azından zaruretten de olsa bu manzaraları görmemeyi umuyoruz.

Allah bizleri Prof. Dr. Haydar Baş hocamız sayesinde böylesi bidat ve şerli sofralardan uzak etti. Bundan sonra da uzak eylesin. İnşallah...

Değerli okurlarımızın, milletimizin ve İslam aleminin Ramazan'ını tebrik ediyoruz.

ORUÇLA ALAKALI AYETLER

Değerli dostlarım, elbette Ramazan Cenab-ı Allah'ın biz kullarına özel bir ikramıdır.

Bize ne kadar faydalar sağlayacağı konusundaki ayetlerden ve hadislerden bazılarını paylaşarak özellikle oruç ibadetinin önemini daha iyi kavramaya çalışacağız:

“Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi, size de farz kılındı.” (Bakara Sûresi 183)

“Oruç, sayılı günlerdedir. Sizden kim hasta, ya da yolculukta olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutar. Oruca gücü yetmeyenler ise bir yoksul doyumu fidyeye verir. Bununla birlikte, gönülden kim bir iyilik yaparsa (mesela fidyeyi fazla verirse) o kendisi için daha hayırlıdır. Eğer bilerseniz oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.” (Bakara Sûresi 184)

“(O sayılı günler), insanlar için bir hidayet rehberi, doğru yolun ve hak ile batılı birbirinden ayırmanın apaçık delilleri olarak Kur’an’ın kendisinde indirildiği Ramazan ayıdır. Öyle ise içinizden kim bu aya ulaşırsa, onu oruçla geçirsin. Kim de hasta veya yolcu olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutsun. Allah, size kolaylık diler, zorluk dilemez. Bu da sayıyı tamamlamanız ve hidayete ulaştırmasına karşılık Allah’ı yüceltmeniz ve şükretmeniz içindir.” (Bakara/185.)

“Biz onu (Kur'an'ı) Kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesinin ne olduğunu sen bilir misin? Kadir gecesini, bin aydan hayırlıdır. O gecede, Rablerinin izniyle melekler ve Ruh (Cebrail), her iş için iner dururlar. O gece, esenlik doludur. Ta fecrin doğuşuna kadar.” (Kadir / 1-5.)

ORUÇ HAKKINDA HADİSLER

"Kim, faziletine inanarak ve karşılığını Allah'tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa, geçmiş günahları bağışlanır." (Buhârî, İmân 28, Savm 6.)

"Allah rızası için bir gün oruç tutan kimseyi Allah Teâlâ, bu bir günlük oruç sebebiyle cehennem ateşinden yetmiş yıl uzak tutar." (Buhârî, Cihâd 36; Müslim, Sıyâm 167-168.)

"İslâm beş temel üzerine bina kılınmıştır: Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Resulü olduğuna şahitlik etmek. Namazı dosdoğru kılmak, zekâtı hakkıyla vermek, Allah'ın evi Kâbe'yi hacetmek ve Ramazan orucunu tutmak." (Buhârî, İmân 1, 2, Tefsîru sûre(2) 30; Müslim, İmân 19-22.)

"Cennette Reyyan denilen bir kapı vardır ki, kıyamet günü oradan ancak oruçlular girecek, onlardan başka kimse giremeyecektir. Oruçlular nerede? diye çağrılır. Onlar da kalkıp girerler ve o kapıdan onlardan başkası asla giremez. Oruçlular girince o kapı kapanır ve bir daha oradan kimse girmez." (Buhârî, Savm 4; Müslim, Sıyâm 166.)

Tutulan orucun sevap bakımında değerli olması için dikkat edilmesi gereken hususlar vardır. Dikkat edilmemesi halinde kabul edilmeme ihtimali de söz konusu olmaktadır. Bizleri Yüce Peygamberimiz (s.a.v.) bu konuda da ikaz etmiştir.

"Hiçbiriniz, oruçlu olduğu gün çirkin söz söylemesin ve kimse ile çekişmesin. Eğer biri kendisine söver veya çatarsa, 'ben oruçluyum desin.'" (Buhârî, Savm 9)

"Kim yalan konuşmayı ve yalan-dolanla iş yapmayı terk etmezse, Allah o kimsenin yemesini, içmesini bırakmasına kıymet vermez." (Buhârî, Savm 8, Edeb 51)

Rabbim nice Ramazanlara ulaşmayı; sağlıklı, muhabbetle oruç tutmayı cümlemize nasip eylesin.

RAMAZAN'DA DİN BEZİRGANLARINA DİKKAT!

Ahir zaman yaklaştıkça dinde bozulmaların çoğalacağını, ilahi buyruklar bize haber vermektedir. Bizler de ahir zamana yakın bir zamanda yaşayanlar olarak elbette dinde tahribatın muhatabı nesiller arasında yer almaktayız.

Hal böyle olunca, doğru kaynaklara, doğru bilgilere, doğru önderlere olan ihtiyaç daha önem kazanmaktadır.

Prof. Dr. Haydar Baş hocamızın bir sohbetine şahit olmuştum. Şöyle diyordu: **“Arkadaşlar, kâmil insanın görevi; çağdaşı olan taliplilere çağın gereği olan bir iman ve ibadet ölçüsü kazandırmaktır. Bizi takip ederseniz dininizi yaşamış, doğru ölçülere göre bir hayat sürmüş olursunuz. Şekil itibariyle peygamber dönemindeki yaşayışı değil ama fikir olarak onun döneminde yaşanan İslamı biz size sunarız.”**

Değerli dostlarım bu ölçü çok mühimdir.

Ramazan gelince din tacirleri meydana çıkarlar, sonra da olur olmaz var yok tartışmalarıyla Müslümanın gönlüne şüphe düşürüp, şevkini kıramaya çalışırlar ki en büyük fitne de bu olsa gerektir.

Dünyanın neresinde bir müslüman varsa değişmez bir ilke olan Ramazan gecelerinin ihyası hükmündeki teravih namazını kılarken, birileri çıkar **“kılmayın yok böyle bir şey”** diye inkâr ederler, bu güzel sünneti seniyeyi yok etmeye çalışırlar.

Halbuki Peygamber, Ehl-i Beyt ve uygulamalarında hak bütün mezheplerde **“Teravih Namazı”** vardır

Kaynaklarda sorun yok, uygulamalarda sorun yok, sorun kafalarda, sorun gönüllerdedir.

Bu tipler her zaman pusuda yatar, fırsatını bulunca da ortaya çıkarlar. Sorunca da biz ıslahçılarız derler.

Kur'an'ı Kerim bu tipleri bakınız nasıl ele veriyor:

“İnsanlardan bazıları da vardır ki, inanmadıkları halde "Allah'a ve ahiret gününe inandık" derler. / Onlar (kendi akıllarınca) güya Allah'ı ve müminleri aldatırlar. Halbuki onlar ancak kendilerini aldatırlar ve bunun farkında değildirler. / Onların kalplerinde bir hastalık vardır. Allah da onların hastalığını çoğaltmıştır. Söylemekte oldukları yalanlar sebebiyle de onlar için elîm bir azap vardır. / Onlara: Yeryüzünde fesat çıkarmayın, denildiği zaman,

"Biz ancak ıslah edicileriz" derler. / Şunu bilin ki, onlar bozguncuların ta kendileridir, lâkin anlamazlar." (Bakara suresi / 8-12. Ayetler)

Bu bilgiler ışığında peygamber buyruklarından, atamızdan, dedemizden, büyüklerimizden, Hocamızdan öğrendiğimiz teravih namazımızı, mukabelemizi hayır hasenatlarımızı devam ettirelim.

Ramazan'ın bereketi, teravihlerin feyz ve muhabbeti inanan ve namazlarını kılanların üzerine olsun.

TERAVİH NAMAZLARIMIZI KILMALIYIZ

Değerli okurlarımız, sayılı günler çabuk geçer. Her zaman yaşanılan aynı durumdur. Geldi gelecek derken bir de bakarsınız ki sayılı günler gelmiş geçmiş!

Özlemlerle, heyecanla beklenen rahmet ve bereket ayı Ramazan'a eriştik. Bildiğiniz gibi Peygamber efendimiz **"Ramazan ayının başı rahmet, ortası mağfiret ve sonu cehennemden kurtuluştur."** Buyurarak bizlere ikazlarda bulunmuştur.

Bu çalışmamızda Ramazan ayına mahsus bir namaz olan teravih namazı hakkında bilgileri kaynaklardan aktarmak istedik.

"Resûlullah (s.a.v.) Ramazan'da mescitte gece bir namaz kıldı. Sahabenin çoğu da onunla birlikte o namazı kıldı. İkinci gece yine aynı namazı kıldı. Bu kez O'na tabi olarak aynı namazı kılan cemaat daha fazla oldu. Üçüncü gece Hz. Muhammed (s.a.v.) mescide gitmedi.

Orayı dolduran cemaat onu bekledi. Resûlullah (s.a.v) ancak sabah olunca mescide çıktı ve cemaate şöyle buyurdu:

"Sizin cemaatle teravih namazını kılmaya ne kadar arzulu olduğunuzu görüyorum. Benim çıkıp, size namazı kıldırırmama engel olan bir husus da yoktu. Ancak ben size, teravih namazının farz olmasından korktuğum için çıkmadım" (Buharî, Teheccud, 57)

Bazı kimselerin hafife alarak kılmakta ihmal davranmasına rağmen vicdani bir muhasebe yapınca; iman ve izan sahipleri için Efendimizin bu davranışında, teravih kılmaya teşvik olduğu işareti vardır.

Tirmizi'de belirtilen bilgilerde: Hanefilere göre, teravih namazının rekât sayısı Hz. Ömer (r.a)'ın uygulamasına dayanır. Hz. Ömer Mescid-i Nebevî'de halifeliğinin son zamanlarında teravih namazını yirmi rekât olarak kıldırdı. Dört halife devrinden sonra da kimse teravihin yirmi rekât olarak cemaatle kılınmasına karşı çıkmadı. Âlimler bu hususta Hz. Muhammed (s.a.v.)'in şu hadisine göre hareket etmişlerdir: **"Benden sonra benim sünnetimden ve reşit halifelerin sünnetinden ayrılmayın"** (Tirmizî, İlim, 16; İbn Hanbel, IV, 126).

Diğer yandan Abdullah b. Abbas (r.a)'ın Ramazan ayında teravih namazını yirmi rekât olarak kıldığı ve arkasından da üç rekât vitir namazını kıldığı rivayet edilmiştir.

İmam Ebû Hanife'ye Hz. Ömer (r.a)'ın bu hususta yaptığı uygulama sorulunca, şöyle demiştir: **“Teravîh namazı hiç şüphesiz müekked bir sünnettir. Hz. Ömer, bu namazın cemaatle ve yirmi rekât kılınmasını şahsi bir içtihadı ile yapmadığı gibi, bir bid'at olarak da emretmemiştir. O, kendisinin bildiği şer'î bir esasa ve Hz. Muhammed (s.a.v.)'in bir vasiyetine dayanarak böyle yapmıştır”** (et-Tahtavî, Haşiye, 334) (Şamil İslam Ansiklopedisi)

Bu bilgiler ışığında akliselim düşünen Müslüman, sadece Ramazan ayına mahsus olan Teravîh namazlarını da ihmal etmemelidir.

İçinde çok kıymetli sırlar ve hazineler saklı olan şeyler, ancak erbabınca ve kişinin gayretince öğrenilir. Teravîh namazı da bu neviden bir ibadettir.

Allah (cc) ibadetlerimizin, teravîh namazının ve bu sayede Peygamberimizin müjdesinin; **"Her kim inanarak ve karşılığını Allah'tan bekleyerek Ramazan'ı ihya ederse, geçmiş günahları bağışlanır"** sırrına ermeyi nasip eylesin. Âmin.

ORUÇ TUTUN SIHHAT BULUN!

Ramazan ayının en mühim ibadeti oruçtur. Bu sebeple bu ayın faziletleri ve oruç hakkında yazılara ağırlık vermeye çalışacağız. İnşallah.

Ramazan ayında oruç tutmanın farz kılındığı herkesin malumudur. Farz ibadetlerde kul, inandım dedikten sonra tercihini yapmış demektir. Bu aşamadan sonra kişiye, bu yolda yapılması gerekenleri en güzel şekilde yapmak düşer. İnandım diyen bir kişi için asıl olan; imandan sonra ameldir.

İmansız amel, kuru bir iddiadan öte değildir.

İmanın da en kâmil mertebesi “gaibe imandır” (gizli kalan görünmeyene iman). Öncelikle, “Ramazan ayının tamamını oruçlu geçirin” emr-i İlahisi yerine getirilir. Sonra da tutulan orucun hikmetleri ve faydaları araştırılabilir.

Oruç tutmak imanın selameti açısından çok önemlidir ancak sağlık açısından da çok önemli bir yere sahiptir.

Âlemlere Rahmet Hazreti Muhammed (s.a.a.) Efendimizin orucun sevapları ve ahiretle alakalı kısımları hakkında birçok buyruğunun yanında, sıhhatle alakalı hadisi de meşhurdur: **“Oruç tutun, sıhhat bulun.”** (Taberani).

Buradaki hadisi şerifte oruç tutmak sayesinde sıhhat bulunacağı haber verilmiştir.

Canlı cansız bütün varlıkların; yorulma, yıpranma zamanları vardır. İnsan vücudundaki organlar da yorulur ve yıpranır. Dolayısıyla onların da dinlenmeye, yenilenmeye ihtiyacı vardır. Vücutta bulunan bütün organların gece gündüz demeden çalıştığı bilinmektedir. Hele de mideler; bilinçli bilinçsiz, zararlı zararsız hemen her türlü gıda ile doldurulmaktadır.

Yüce Peygamberimizin (s.a.a.); “Hastalıkların çoğu mideyi doldurmaktan kaynaklanır” hadis-i şerifi bu tehlikeye işaret etmiştir.

Sürekli yorulan midenin bir ay bakıma alınması hükmünde olan Ramazan orucu, mide ve onunla alakalı birimlere disiplin getirmekte, vücutta bilinen ve bilinmeyen birçok faydalar sağlamaktadır.

Yüce Allah'ın **“Oruç tutunuz”** emrini yerine getirmekle maddi ve manevi bütün güzelliklere kavuşmanın yanında, Peygamberimizin **“Oruç tutun sıhhat bulun”** müjdesinin de faydasını sağlıklı yaşama kavuşmak olarak görmekteyiz.

Yazımızın başında imanın kâmil mânâda elde dilmesinin gaibe imanla sağlanacağını belirtmiştik. Buradan hareketle Yüce Allah ve Yüce Peygamberimizin bize emir ve tavsiye buyurdıkları her şeyin aslında maddi ve manevi cephelerinin varlığını görmekteyiz.

Yapılan işin faydalarını bilsek de bilmesek de biz emri yerine getirince hem sevap kazanmaktayız hem de dünyevi güzelliklere, sağlık ve afiyete kavuşmaktayız.

Allah, cümlemize şuuruna ererek oruç tutmayı ve sıhhat bulmayı nasip eylesin.

ORUÇ TAKVA EĞİTİMİDİR

Bir hadisi şerifte Âlemlere Rahmet Hazreti Muhammed (s.a.v.) bizlere hem dua etmeyi hem öncelikleri sıralamayı işaret etmiştir:

"Allah'ım! Senden hidayet, takva, iffet ve gönül zenginliği isterim." (Müslim, Zikir 72)

Dualarında; Öncelikle Allah'ın razı olduğu yol olan, Müslüman olmayı istemek manasına gelen, **"hidayeti"**.

Sonra Allah'tan korkarak, haramlardan (yasaklardan, günahlardan) sakınmak ve mükemmel olarak hayatına yansıtma olan **"takvayı"**.

Sonra, insan ruhundaki yapıcı kuvvetin, yani şehvetin iyiye kullanılmasından ortaya çıkan huy ya da nefsi kötü isteklerinden men etmek manasına gelen **"iffeti"**.

Sonra da iç huzur manasına gelen **"gönül zenginliğini"** istemiştir.

Peygamber efendimiz bu dua ile bizlere yaşantımızda takip edeceğimiz yol haritasını çizmiştir. Peygamberimiz, (s.a.v.) yaşantımızda karşılaştığımız bir olay karşısında tercihimizi takvaca hareketten yana kullanmamızı da istemiştir.

"Bir şeyi yapmak veya yapmamak üzere yemin eden, sonra da (yemininin) zıddını takvaya daha uygun bulan kimse, (yemininden vazgeçip) takvaya yönelsin!" (Müslim, Eymân 15.)

İnsanlar yaşadıkları hayattan lezzet alamadıklarını, istedikleri gönül rahatlığına (iç huzura) erişemediklerini söylerler.

Adeta hayatın lâbirentleri arasında çırpınır dururlar. Doğru yolu bulmak isteyen, problemlerine çare arayan insanlara, yollarını Allah ve Resulü tarif etmektedir. Bizlere de bu konuda sürekli uyarıda bulunulmuştur.

Allah Resulü Veda hutbesinde; **"Müminler! Size iki emanet bırakıyorum. Onlara sınıksız sarıldıkça yolunuzu hiç şaşmazsınız. Bu emanetler, Allah'ın kitabı Kur'ân ve İtretim Ehli Beyt'indir."** Buyurmakla insanlığa ebedi ve evrensel bir çağrı yapmıştır.

Bu çağrı bütün insanlığı ilgilendirmektedir. Elimizden geldiği, gücümüzün yettiği kadar bu konuda gayret etmemizin de kendi menfaatimize olduğunu, neticede kurtuluşa ereceğimizi yine Kur'an'ı Kerim bize haber vermektedir.

"Öyleyse, gücünüz yettiğince Allah'tan korkun. Dinleyin, itaat edin ve kendinizin hayrına olarak infak edin. Kim de nefsinin cimriliğinden korunursa; işte onlar, felaha erenlerin kendileridir." (Teğâbün: 64/16)

İman edip, Allah'tan gereği gibi korktuğumuz, (takvaca hareket ettiğimiz) takdirde kalbimize iyiyi kötüden ayıracak, "kalbi uyarıyı" sağlayacak bir güç "Furkan" verileceği, suçlarımızın örtüleceği ve günahlarımızın bağışlanacağı da Enfal suresi 29. Ayette müjdelemiştir:

"Ey iman edenler; Allah'tan korkarsanız O, size bir Furkan verir. Suçlarınızı örter ve sizi bağışlar. Allah, büyük lütuf sahibidir."

Öyleyse yapılacak iş bellidir. Hayatını huzurlu bir şekilde devam ettirmek isteyenler; **"takva ehli"** olarak bir hayat sürmeyi tercih etmelidirler.

İçerisinde bulunduğumuz Ramazan ve tutulan oruçlar, yapılan ibadetler büyük fırsatlardır.

Bizleri hatalara sevk eden kendi bedenimizdeki nefisimiz aslında en büyük aldaticımızdır.

Ya nefis ıslah olacak ya da başımıza bela olacak, bizi Allah'a kul olmaktan uzaklaştıracaktır.

Nefisin ıslahında da en etkin yol oruç tutmaktır.

İçerisinde hiçbir riyayı barındırmayan ve samimiyet yolunda emin adımlarla yürümek ancak oruçla olur.

Bu sebeple takvaca bir hayat sürmek oruçsuz asla mümkün olamaz.

Oruca bu mantıkla bakınca takva için oruca ihtiyacımız belirgin hale gelecektir. Nefis terbiyesinde oruç önemli bir yer teşkil ettiğine göre; **"Haydi! Oruçla nefisimizi yenerek gerçek pehlivan olmaya."** Çağrısını yapıyoruz.

AŞKLA İBADET, İNSANA ZOR GELMEZ

Mübarek Ramazan ayı ile başlayan rahmet ve bereket iklimi, bütün güzelliğiyle devam etmektedir.

Millet olarak ihtiyacımız olan, morallerimizin de düzelmesine vesile olacak; manevi iklimden en güzel şekilde istifade etmenin yollarını araştırmalıyız.

Mademki Yüce Allah(cc) bize Ramazan ayını bir mükafat bir müjde bir kurtuluş olarak vermiştir.

Biz kullara düşen, başta oruç olmak üzere ibadet ve itaatle alakalı bilgilerimizi ve gayretlerimizi mutlaka artırmalıyız.

Tutulan orucun maddi ve manevi faydalarını görmek istiyorsak, oruç tutmayı sadece belli bir zaman diliminde yemekten içmekten ayrı kalmak olarak görmememiz lazımdır.

Prof. Dr. Haydar Baş hocamızın ibadetler konusunda söylediği bir sözü aktararak sohbetimize devam edelim; **“İbadetler, tahsildara borç öder gibi yapılmamalıdır. İbadet aşk ile sevda ile yerine getirilmelidir.”**

Oruç tuttuğu halde, orucun sırlarına vakıf olamadığından, ya da Ramazan'ın feyz ve muhabbetinden istifade edemediğinden şikâyet edenlerimiz vardır.

Büyüklerin bir sözü vardır; **“vusulsüzlük, usulsüzlüktendir”** (neticeye varamamak, yol bilememektendir) Her konuda yol gösteren olduğu gibi bu konuda da yol gösterenlerimiz vardır. Elhamdülillah!

Gerek oruç hakkında gerek diğer ibadetler hakkında bilgi edinmek için basit bir ilmihal ya da sıradan bir eserden ya da en yakın bir hoca efendiden, yakın bir arkadaşımızdan öğrenmek mümkündür.

Ancak bilinen zahirin yanında bilinmeyen (ancak erbabınca bilinen) sırlarını öğrenmekle o işten Yüce Allah'ın muradını, hikmet ve sırlarını aramak lazımdır.

Bu konuda yine İmam-ı Gazalinin meşhur bir sözünde dediği gibi; **“cevizi kırıp da içine bakmayan, içini de dışı gibi zanneder”**

Gerçekten de öyle değil mi? Cevizin dış kabuklarının biri yeşil ve acı, birinci kabuğun altında kaba odunsu bir kabuk, onunda içinde asıl cevizin özü ve lezzeti vardır. Buna ulaşmak için de mutlak manada gayret gerekmektedir. Zahmetsiz olmaz.

Orucu zevke muhabbete çevirmekle açlığın ve susuzluğun zahmeti insana kolay gelir. Aksi takdirde orucu sadece aç kalmak olarak algılayınca, iftarın olmasını iple çekeriz ve açlığın susuzluğun ağırlığı çoğu kez tutana zor gelir.

Öyleyse oruç ve benzeri ibadetlerin sırrına erince **“gülü seven dikenine katlanır”** misali her türlü zorluk karşısında insan güç elde eder.

ORUCU BÜTÜN AZALARA TUTTURMALIYIZ

Orucu sadece belli bir zaman diliminde yemekten içmekten ve cinsi münasebetten uzaklaşmak olarak tanımlayıp ona göre davrananlar farzı yerine getirmiş olur kanaati yaygındır. Ancak bu oruç Allah'ın bizden istediği bir oruç mu bu tartışma götürür.

Oruç hakkında bir ufuk turu yapıp faziletlerine nasıl kavuşacağımızı irdeleyelim.

İmam-ı Gazali hazretleri oruçtan en güzel şekilde istifade edebilmek isteyenlere; orucun batını(manevi) şartlarını, sırlarını aktarmaya çalışmıştır. Bizde İmam-ı Gazali Hazretlerinin bu önemli gayretini sizlerle paylaşarak başta kendi nefsimize sonrada siz değerli dostlarımıza faydalı olmayı murat ettik. İhya-i Ulumuddin adlı eserden aktaralım; Orucun Sırları ve Bâtınî Şartları üç derecedir.

A) Avamın orucu. B) Havassın orucu. C) Ahass'ul-Havass'ın orucu.

A) Avamın Orucu: Bu oruç, mide ve tenasül uzvunu şehvetlerden sakınmaktır; yani yemek, içmek ve cinsî münasebette bulunmaktan sakınmaktır.

B) Havass Orucu: Kulak, göz, dil, el, ayak ve sâir azaları günahlardan uzak tutmaktan ibarettir. Buna göre Oruç mümin için bir kalkandır.

C) Ahass'ul-Havass'ın Orucu: Kalbi, dünyevî düşüncelerden tamamen arındırıp Allah'tan başka her şeyi kalpten uzaklaştırmaktır. Bu oruç, Salihlerin orucudur.

Diğer azaları da günahattan alıkoymak gerekir. Meselâ el ve ayak gibi. Kişi, midesini iftar zamanında nefsin istediği şehvetlerden korumalıdır.

Helâl yemekten çekinmek suretiyle oruç tutup, iftar zamanında haram ile iftar edenin orucu hiçbir fayda temin etmez ve manasız kalır. Böyle bir oruçlunun durumu tıpkı bir köşk bina edip, bir şehri yıkanın durumuna benzer.

Çünkü helâl yemek ancak fazla yendiği takdirde zarar vericidir. Onun azı ise, faydalıdır. Bu bakımdan oruç, onu azaltmak için vaz' edilmiş bir ibadettir.

Zararından korkarak ilâçları terk etmek, sonra da zehir almak, hamallıktan başka bir şey değildir. Haram ise, dini yok eden bir zehirdir. Helâl ise, azı fayda, çoğu zarar veren bir ilâçtır. Oruçtan gaye, helâli azaltmaktır. Çünkü Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:

“Nice oruç tutanlar vardır ki orucundan sadece açlık ve susuzluk elde eder.”
(Nesâî- ibn Mâce, (Ebu Hüreyre'den)

Oruç, nefsi takvaya alıştırmak için de bir eğitim hükmündedir.

“Nice oruç tutanlar vardır ki orucundan sadece açlık ve susuzluk elde eder.”

(Nesâi / ibn Mâce, /Ebu Hüreyre'den)

Bu sebeple orucun zahiri ve batini şartlarındaki hikmetlere ulaşarak bütün azalara tutturulduğu takdirde asıl sırrının yakalanabileceği malumunuzdur efendim. Allah kolaylık versin.

ORUCUN SIRRINA ULAŞMAK

Elbette her işin bir sırrı, her sırta ulaşmanın da bir yolu vardır.

1. Gözü Korumak

Gözü, çirkin ve istenilmeyen şeylerden korumak, kalbi meşgul eden ve Allah'ın zikrinden alıkoyan şeylere bakmamaktır. Hz. Peygamber (sav) Şöyle buyurmuştur:

Haram bakış, İblis'in zehirli oklarından bir oktur. Kim Allah'tan korkarak onu terkederse, Allah Teâlâ o kuluna tadı kalbinde beliren bir iman ihsan eder. (Hâkim, (Huzeýfe'den sahih bir senedle))

Câbir, Enes'ten, o da Rasûlullah'tan (s.a), şu hadîsi rivayet etmektedir:

Beş şey vardır ki oruçlunun orucunu bozar: a) Yalan, b) Gıybet, c) Nemime (kovuculuk), d) Yalan yere yemin etmek, e) Şehvet ile bakmak. (el-Ezdî, (Enes'ten)

2. Dili Korumak

Dilini hezeyan, yalan, gıybet, nemime, fahiş konuşma, galiz konuşma, kavga ve riya ile konuşmaktan korumaktır ve aynı zamanda dili sükût etmeye icbar, Allah'ın zikri ve Kur'an tilâvetiyle meşgul etmektir. Bu ise, dilin orucudur.

Süfyan es-Sevrî şöyle der: "Gıybet, orucu bozar". Bu hükmü Bişr b. el-Hâris rivayet etmektedir.

Leys, Mücahidden "İki haslet vardır. Onların ikisi de orucu bozar: a) Gıybet, b) Yalan" dediğini rivayet etmektedir. Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Oruç, mü'min için kalkandır. Bu bakımdan herhangi biriniz oruçlu ise, fahiş konuşmasın, cahilce hareket etmesin. Eğer bir kişi kendisiyle çirkin konuşur veya dövüşürse, desin ki: 'Ben oruçluyum, ben oruçluyum'". (Buharî ve Müslim, (Ebu Hüreyre'den)

ORUÇ VÜCUDU GÜNAHLARDAN KORUMAKTIR.

Hız. Peygamberin devr-i saadetinde oruç tutan iki kadın, günün son saatinde açlık ve susuzluktan bitkin bir hale geldiler, neredeyse telef olacaktardı. Hız. Peygamber'in huzuruna bir elçi göndererek oruçlarını bozmak için izin istediler. Bunun üzerine Rasûlullah kendilerine bir fincan göndererek şöyle buyurmuştur:

“Onlara söyle! Yediklerini bu fincana kussunlar.”

Kadınlardan birisi, fincanın yarısı kadar katı bir kan ile iri bir et parçası kustu. Diğeri de aynı şekilde kusarak fincanı doldurdu. Hâdiseyi gören halk, hayretler içerisinde kaldı. Bu durum karşısında halkın hayretini Rasûlullah şu mübarek sözleriyle gidermeye çalıştı:

"Bu iki kadın, Allah'ın kendilerine helâl kıldığı şeylerden uzaklaşarak oruç tuttular. Fakat Allah'ın kendilerine haram kıldığıyla iftar ettiler. Bir arada, oturarak onu bunu çekiştirdiler. İşte fincanda gördüğünüz irin, onların yemiş olduğu halkın kanı ve etidir"

3. Kulağı Korumak

Kulağı her mekruhu işitmekten alıkoymak gerekir. Çünkü söylenilmesi haram olan herşeyin işitilmesi de haramdır. İşte bu sırra binaen Allah Teâlâ, gıybet dinleyen ile haram yiyeni eşit tutmuştur: **“Onlar sürekli yalan dinlerler, haram yerler.”** (Mâide/42)

Bu sırra binaen Hız. Peygamber de şöyle buyurmaktadır; **“Gıybet edenle, onu dinleyen, günahta ortaklırlar.”** (Taberânî)

4. Diğeri Azaları Korumak

5. İftarda az yemek

İFTARDA YEMEK DENGESİ

İmam Gazali'nin İhya-i Ulumuddin eserinden bilgiler aktarmaya devam edelim müsaadenizle:

İftar zamanında tıka-basa -helâl de olsa- yememek gerekir. Helâl de olsa tıka-basa doldurulan mide Allah nezdinde en fazla buğzedilen kaptır.

Oruçlu bir kimse, gündüz yemediklerini iftar zamanında tıka-basa yerse, acaba Allah'ın düşmanı olan nefis ve şeytanı nasıl kahredebilir ve şehvetini nasıl kırabilir?

Öyle âdet edilmiştir ki yemeklerin en nefisleri Ramazan ayı için tedârik edilir ve o ayda, birkaç ayda yenilmeyecek kadar çeşitli yemekler yenir. Oysa oruçtan gaye, mideyi aç bırakmak, heva ve şehveti kırmak ve böylece nefsi, takvaya alıştırmaktır. Bu, orucun başta gelen hedefidir.

Fakat mide sabahtan akşama kadar aç bırakılır, tam akşam zamanı yemeğe karşı şehvetle isteği kabardığında, ona lezzetli yemekleri yedirip doyurursa, onun iştahı daha da fazlaşır ve kuvveti daha da gelişir.

O zaman öyle şehvetler baş gösterir ki şayet nefis eski âdetlerinde bırakılıp oruç vesilesiyle bu kadar çeşitli yemeklerle beslenmeseydi, daha sakin olacaktı.

İşte bu nedenle orucun ruhu ve özü, şeytanın elinde şerlere sevk etmek için vesile olan nefsin kuvvetlerini kırmaktır.

Bu ise, ancak iftar zamanında az yemekle hâsıl olabilir; yani kişi oruçlu olmadığı zamanlar akşamları ne yiyorsa, oruçlu olduğu zaman da sadece onunla yetinmelidir. Eğer bütün gün yiyecek toplayarak hepsini üst üste iftar zamanında yerse, o zaman orucundan (sır ve hikmet olarak) herhangi bir fayda temin edemez.

Orucun adabından birisi de açlık, susuzluk ve zafiyeti hissedebilmek için gündüz uyumamaktır. Kişi böyle yaptığı takdirde kalbi saflaşır. Her gece biraz daha zayıf olmak suretiyle gece namazlarına kalkmak imkânına sahip olur. Bu durumda umulur ki şeytan kalbinden uzaklaşır. Şeytanın pençesinden kurtulan kalp, gökler âleminde seyretme imkânına sahip olur.

Zaten kadir gecesi, gökler âleminde seyretme imkânına sahip gece demektir. Nitekim "Muhakkak biz Kur'an-ı Kadir gecesinde inzal ettik" ayetiyle bu mânâ kast olunmuştur.

İftar sofrasında korku ve ümit dengesine de dikkat etmek gerekir.

Kalbi ile göğsü arasında bir yemek torbası meydana getiren kimse, böyle bir şereften mahrumdur. Sadece midesini yemekten boşaltmak da bu mahcubiyet perdesinin aralanmasına kâfi değildir.

Himmetini de Allah'tan başka her şeyden boşaltmalıdır.

İşte o zaman, hakikatin tamamını elde etmiş olur. Bu durumun ilk basamağı az yemektir. Yemek sofrasında yemekleri veren Allah'ın kudretini tefekkür etmek, açlık tokluk dengesini yakalayabilmek; açları, yokluk içinde kıvrananları düşünüp bu sofrayı bize lütfeden yüce Allah'ın rahmet ve merhametine sığınmak ve tefekkür etmek ne güzel bir ameldir.

ORUÇ SABIR EĞİTİMİDİR

İnsanoğlunun maddi alanda olsun manevi alanda olsun gelişmesi olgunlaşması sabırla mümkündür.

Ancak sabır, sözden eyleme dönüşmek zorundadır. Yoksa her iddia gibi sabır da iddiada kalır.

En güzel sabır eğitimi oruçtur. Riyası olmayan ve sadece Allah'ın rızası için yemekten içmekten açıkta ve gizlide sakınmak elbette her yiğidin kârı değildir.

Oruçlu kimseye dünyaları verseler, en sevdiği yemekleri önüne serseler, Allahtan korktuğundan ona el süremez. İftar vaktini bekler, bu sabrın zirve halidir.

Sabırla oruç ilişkisi şu hadisi şerifle bize haber veriliyor;

“Oruç, sabrın yarısıdır.” (İbn Mâce, Sıyâm, 44).

Sabrın imadaki yerini en güzel ifade eden Âlemlere Rahmet Hazreti Muhammed'dir. (s.a.v.) Bir hadis-i şeriflerinde; **“Sabrın imandaki yeri, başın vücuttaki yeri gibidir.”** (Deylemi)

İman ehli olduğunu iddia eden birçok Müslüman, sabır hakkındaki hükümleri aşağı yukarı bilgi olarak bilir ama iş uygulamaya gelince maalesef bilgilerin yerinde yeller eser.

Hâlbuki sabır hakkında ilahi emirler o kadar çoktur ki bakınız değerli dostlarım, ayeti kerimede Allah sabredenlerle beraber olacağını nasıl beyan etmiştir:

“Ey iman edenler! Başınıza gelecek her şeye sabretmekle ve namaz kılmakla Allah'tan yardım isteyin. Allah sabredenlerle beraberdir.” (Bakara, 153)

Sabır hakkında bu kadar müjdeye rağmen insanlar çoğu zaman nefislerine aldanarak imtihan sırrını kaybetmektedirler. Netice olarak da başsız bir vücudun düştüğü duruma düşmektedirler.

Yeri gelmişken kimlerin sabredenler olduğu hakkında ince bir ayrıntıdan haber verelim:

Yüce Peygamberimiz; **“Gerçek sabır ilk toslama anında olandır”**

buyurmaktadırlar. (Buhârî, Cenâiz 32, 43; Ahkâm 11; Müslim, Cenâiz 14-15.)

Yani sabır, felâketle karşılaştığınız ilk andaki tepkinizdir. İlk tepkide sabır göstermeyip sonradan çaresizlikten dolayı gösterilen sabır, istenilen sabır değildir. İlk tepki olarak sabır ortaya koyanlar sabredenlerden yazılır.

Sabır bir eğitimidir. Sabırda zirveye doğru çıkış, sabır eğitimine dayanmaktadır. Her sabır, daha sabırlı olmak yolunda; daha yüksek mertebelere tırmanmakta, bir merdiven basamağı hükmü taşır.

Yokluğa, açlığa sıkıntıya göğüs germenin insanı, daha güçlü kılacağı açıklanmaktadır. Peygamber Efendimiz bu hadiste ayrıca; **“Kim sabretmek için gayret sarf ederse, Allah ona sabır verir”** beyanıyla, sabırda yol almanın sabretmekten geçtiğini işaret etmektedir.

Rabbim cümlemizi dünyada sabırda yol alan, ahrette sabredenlerin mükâfatına erenlerden eylesin. Âmin...

ORUÇ, NEFİSLE CİHATTIR

Sürekli nasihat edilir ve hatırlatılır ki nefisle yapılan mücadele, mücadelelerin en zoru ve en büyüğüdür.

Peygamberimiz çok çetin geçen bir muharebeden geriye dönerken ashabına: **"Ey ashabım küçük cihattan büyük cihada dönüyoruz. Nefislerinizle yapacağınız cihat en büyük cihattır"** buyurmakla bu konuya temas etmiştir.

Nefis denen olgu, ıslah edilmediği takdirde sürekli başımızın belası olmuş, bizi elinde oyuncak gibi kullanmıştır. Neticede de hem kendimize hem de çevremize zararımız dokunmuştur.

Davranışlarımızda sorumlu bir tavır sergiler, küçücük menfaatler uğruna da olsa nefislerimize alet olmadan, güzel ve örnek davranışlarda bulunursak; daha az hata yaparsak, etrafımızdaki insanlara daha çok fayda, daha az zarar vermiş oluruz. Böylelikle özlenen, örnek topluma erişmiş oluruz.

Elbette her işin hayırlı neticeye ulaşması için gidilecek yolu, yordamı vardır.

Hiçbir güzellik sıradan işlerle ve çabasız elde edilmez.

Madem toplum erdemli, faziletli doğru adamları arıyor, ya da biz onlardan biri olmak istiyor isek; bu konuda mutlaka çaba ortaya koymalıyız.

Faziletli ve doğru bir toplumun çekirdeği insandır. O insan da başkası değil, biziz!..

Maalesef her insan, doğruluğu, fazileti, menfaati, başkasından beklerken o aradığının kendisi olduğunu çoğu zaman unuttur.

Toplumun düzelmesi için; **"Kim var? değil, "Ben varım!"** diyen insanlara ihtiyaç vardır.

Bunun yolu da insanın nefisini terbiye etmesinden geçer.

Oruç, nefis eğitiminde çok önemli bir yere sahiptir.

Büyükler bir kıssa anlatırlar. Çocukken çok dinlemiştik:

Allah nefsi yaratmış. Onu her türlü imtihana tabi tutmuş. Çile ve ıstırap vermiş ve her defasında sorumuş: **"Sen kimsin? Ben kimim?"**

Nefis **"sen sensin, ben benim"** diye cevap vermiş.

Yani benlik davasından vaz geçmemiş.

En sonunda onu açlıkla terbiye etmiş. Yine sormuř: **“Sen kimsin? Ben kimim?**

Nefis: **“Sen Allah’sın, ben ise aciz bir nefis!..”**

Burada büyükler bize derlerdi ki; **“oruç nefsi terbiye etmekte en etkili yoldur.”**

Dostlarıma, oruca bu pencereden de bakmalarını haddim olmayarak tavsiye ederim.

Yüce Allah’tan, elbette önce kendi nefisime, sonra da dostlarıma doğuya ermeği, sırrına vakıf olmayı, sonra da Allah’ın rızasına erecek ameller işleyebilmeyi talep ederiz. Nefsimizle cihadımız kutlu olsun!..

ORUÇ SIRADAN BİR AMEL MİDİR?

Orucun farzlarının, kişinin imsak ile iftar arasında belirli bir zaman dilimini yemekten içmekten ve cinsi münasebetten uzak kalmak olduğunu oruç tutan herkes bilir.

Bu şekilde tutulan oruçla, kişi hem sorumluluktan kurtulur hem de farz bir görevi yerine getirmiş olur.

Ancak oruç tutmamızı isteyen yüce yaradan, oruçtan en yüksek derecede fayda elde etmemizi de istemektedir.

Elbette böyle bir orucu Allah'ın seçkin kulları bilir ve tutarlar. Madem insanoğlunun karakterinde kârın daha fazla olmasına iştiağ var. Bu özelliğimizi oruç konusunda da yerine getirmeli, daha fazla kâr etmenin yoluna bakmalıyız.

İmam Gazali'ye İhya-i Ulumuddin eserinde sorulur;

"Bir kimse, midesinin ve tenasül uzvunun şehvetlerini men edip (gözü, kulağı, kalbi ve diğer azaları korumadan) işin sırrına riayet etmese dahi-fakihlerin fetvasına göre- orucu sahihtir. Bu hükme ne dersiniz?"

Cevaben şunları söyler; "Zahire göre hüküm veren fakihler, bâtını şartlar hakkında ileri sürdüğümüz delillerden zayıf delillere dayanan zahir şartları tespit etmektedirler. Hele gıybet ve benzeri gibi maneî ve batını şartlar karşısında onların delilleri çok zayıf kalır.

Fakat zahire göre hüküm veren fakihler, ancak dünyaya sarılmış ve gaflete dalmış, halk ve avam tabakasına kolay gelen tekliflere bakarlar. Onları bunun ötesi pek ilgilendirmez.

Bakışları tamamen ahiret âlemine yönelen âlimlere gelince, onlar orucun sahih olmasından, Allah nezdinde kabul edilmesini kastetmektedirler.

Mademki kalp erbabı ve akıl erbabı nezdinde orucun sır ve hikmeti vardır, o halde şehvetlere dalarak gündüz yenen iki öğün yemeği iftar zamanında bir arada yemekten ve bütün gün kendisini aç bırakmaktan ne fayda temin edilebilir?

Eğer bu hareket, herhangi bir fayda temin etmiş olsaydı, o zaman Hz.

Peygamber'in "**Nice oruçlular vardır ki oruçlarından sadece açlık ve susuzluk elde ederler**" sözünün manası ne olurdu."

Bu konuda Ebu Derdâ (r.a.) şöyle buyurur: **"Akıllıların uykusu ve iftarı ne güzeldir! Nasıl olur da akıllılar ahmakların orucuna ve uykusuz kalmalarına hayret ediyorlar. Takva ve yakîn sahibi olan bir kimsenin ibadetinin bir zerresi, mağrurların dağlar kadar olan ibadetinden daha üstün ve daha makbuldür!"**

Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmaktadır: **"Oruç emanettir. Bu bakımdan herhangi biriniz Allah'ın kendisine teslim ettiği emaneti korusun ve zayi etmesin"**(İbn Mes'ud'dan)

Ebu Dâvud, (Ebu Hüreyre'den "Allah size, emanetleri ehline vermenizi emreder" (Nisâ/58) ayetini okuduğunda, Hz. Peygamber elini kulağına ve gözüne koyarak şöyle buyurmuştur: "Kulak emanettir, göz emanettir". Eğer kulak ve göz orucun emanetlerinden ve oruçla korunması gereken şeylerden olmasaydı, Hz. Peygamber "Ben oruçluyum desin" demezdi.

Yani oruçlu bir kimseye biri söver ve onunla kavga etmek isterse, oruçlu ona; "Dil, Allah'ın bendeki emanetidir. Onu korumakla mükellefim. Sana kötü cevap vermek suretiyle o emanete nasıl ihanet edebilirim?" demelidir.

"Bu hakikatlerden sonra anlaşılmalı ki her ibadetin zahiri ve batını, kabuğu ve özü vardır. Her ibadetin kabukları hususunda da dereceleri ve her derecenin de kademeleri vardır. Bunu bildikten sonra dilersen sadece kabukla yetinir, öze inmezsin, dilersen akıllıların er meydanına inersin."

Sevabın çoğuna, meyvenin özüne, talip olmak için daha dikkatli oruç tutmaya ne dersiniz?

ORUÇ HASTALIK VE HAYA PERDESİ

Eskiden, Ramazanlarda aynı evde yaşayan annelerimizin bile özel özel haline şahit olamazdık.

Meğer özel halleri nedeniyle oruç tutmadıkları halde, herkesten gizlerlermiş.

Bu onların saygı ve edep konusunda ne kadar da faziletli olduğundandır.

İyi ki varlar! Allah onların gölgesini üzerimizde uzun eylesin. Anamızın-babamızın, yaşadıkları ve yaşadığımız zaman nispetinde, onlardan istifade etmeyi nasip eylesin.

Ramazan gelir lokantalar, açıktan yemek içmek işiyle uğraşanlar, ya dükkanını kapatır ya da özel haller için açmak zorunda olanlar, dükkanlarına perde asarlardı.

Biz bu perdelere **“haya perdesi”** derdik çocukken...

Sokaklarda elinde dondurma yalayan çocuk geremezsiniz!

Karnı acıkan sabileri, anneleri bir duvar dibinde kolları arasında gizler, karnını doyururdu, sezemezsiniz!

Gel zaman, git zaman, dükkanlardan ve gönüllerden haya perdesi kalktı!

Her türlü yemek içmek, ellerde dondurmalar, ekmek arası atıştırma, ellerde suluklar, **“ye babam ye, iç babam iç”**

Dükkanlarda artık her şey meydanda ve açık, perde falan yok, zaten “haya perdesi” çoktan yırtılmış, asacak perde dahi yok!

Bir de elinde sigara içenlere şaşarım yollarda!

Sigara hastalara kesin yasaktır. Üstünde de **“Sigara öldürür” “sigara kanser eder” “sigara sağlığa zararlıdır”** yazar ama içen içer.

Ancak Ramazan’da sokaklarda sigara içmek de neyin nesi? Hasta mısın sen kardeşim?

Hem çevremize hem soluduğumuz havaya hem sağlığınıza, zarar vermeye, kalplerde zan oluşturmaya ne hakkın var?

Git, sigara içilmesi serbest alanlarda iç sigaranı!

Geçenlerde benim torun, çarşıda bir sigara içen görmüş, kendisi çok küçük oruç falan da tutmuyor ama açıktan yetip içmiyor, onun “haya perdesi” sağlam çok şükür.

Bana soruyor: **“Dede bu adam niye sigara içiyor, oruç değil mi?”**

Ben de kaçamak cevap veriyorum ki çocuğun zihni bulanmasın diye: **“Dedeciğim o hasta, onun için oruç tutmuyor”**

Efsane soru bundan sonra geliyor:

“Dede, sigara sağlığa zararlı değil mi? O zaman sigara içtiği için zaten hastalanmış, içmese iyileşir. Oruç tutmalı ki iyileşsin. Bu nasıl hasta?”

Gerçekten de bu nasıl hasta? Acaba kim hasta?

Hani bahsettik ya bir şiirimizde:

“Hastalığı sadece, bedende mi sandınız?

Ruhlar hasta şeytanın, hilesine kandınız.

Sonra da kendinizi, cennetlik mi sandınız?

Beden hasta ruh hasta, şifası oruçtadır.”

Sadece empati yapalım dedik. Yoksa kimseye diyecek sözümüz yok, sözümüz anlayanadır.

“Anlayana sivri sinek saz, anlamayana davul zurna az.” Kalın sağlıcakla değerli dostlarım.

ELVEDA ŐEHİR-İ RAMAZAN

Ramazan başladığından camilerde salalarda, meclislerde kasidelerde **“Hoş geldin ey Őehir-i Ramazan”** beyitleri gündem olur. Ramazan’ın son günlerinde ise Ramazan’ın sona ermesinin hüznünü yine kasidelerle ilahilerle Őiirlerle **“Elveda ey Őehir-i Ramazan”** beyitlerle duygularını dile getirirler.

Biz de bu geleneğe uyarak bir Őiir kaleme almıştık. Bunu da analizimize ilave etmenin uygun olacağını düşündük:

Elveda Ey Őehir-i Ramazan

Daha dün gelmiřtin rahmetinle, evimize
Rahmetinle tecelli ettin, gönlümüze
Açlık tokluk hissettirmedin, kendimize
Elveda ey Őehir-i Ramazan, gel yine gel

Başı rahmetti Ramazan’ın, rahmetlendik
Ortası mađfiretti O’nun, nasiplendik
Sonu cehennemden azattı, azatlandık
Elveda ey Őehir-i Ramazan, gel yine gel

Kıymet bilenlere ne mutlu, mutlu olduk
Oruçla kıymet bulduk kıymet, kutlu olduk
Cennetine girmek için biz, umutlu olduk
Elveda ey Őehir-i Ramazan, gel yine gel

Kur’an-ı Kerim sende indi, biz inandık
Kur’an’ın nuruna bulandık, seni andık
Kur’an bir derya kendimizi, O’nda sandık
Elveda ey Őehir-i Ramazan, gel yine gel

Kadir gecesi Ramazan’da, bilmelisin
O gece sırrına ermeli, ermelisin
Allah’ın dergahına daim, gelmelisin
Elveda ey Őehir-i Ramazan, gel yine gel

Hasretini uzatma seni, özlüyoruz
Kalbimizde nice günahlar, gizliyoruz
Günahlar seninle affolur, biliyoruz
Elveda ey Őehir-i Ramazan, gel yine gel

Oruç tutanlara ol cennet, vaciptir bil
Oruçla bütün günahların, iyice sil
Daim Allah desin susmasın, sinende dil
Elveda ey Őehir-i Ramazan, gel yine gel

BİN AYDAN HAYIRLI, KADİR GECESİ

Yüce Allah'ın Kur'an-ı Keriminde beyan ettiği Kadir Gecesi, inanan bir müslüman için gerçekten çok büyük bir öneme haizdir.

Allah'ın kefil olduğu bir gece ki bir ömre bedeldir. 1000 ay yaklaşık 83 seneye denk geliyor ve ortalama insan ömrü 60-80 arasına düşmüş vaziyette olduğuna göre rahatlıkla bir **"ömre bedel"** ifadesini kullanabiliriz.

Allah'ın kefil olduğu Kadir Gecesi hakkında indirilen Kadir Suresi:

"Şüphesiz, biz onu (Kur'an'ı) Kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesinin ne olduğunu sen ne bileceksin! Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır. Melekler ve Ruh (Cebrail) o gecede, Rablerinin izniyle her türlü iş için iner de iner. O gece, tan yerinin ağarmasına kadar bir esenliktir." (Kadir, 1–5).

Kadir Gecesinin, diğer mübarek gün ve gecelere nazaran asıl vakti saklanmıştır. Peygamberimiz (s.a.v.) tarafından Kadir Gecesinin Ramazan ayı içerisinde ve özellikle de Ramazan ayının son on günü içerisinde aranması tavsiye edilmiştir.

Buradaki Allah'ın tercihi, biz kulların menfaatine yöneliktir. Kadir Gecesini aramak niyeti ile yapılacak çabaların yine kendi hanemize sevap olarak yazılacağı için neticede yine bizlerin kârlı çıkacağı muhakkaktır.

Büyüklerin; **"Her geceyi Kadir bil, her gördüğünü Hızır bil"** sözü bunun için söylenmiştir.

Kadir Gecesi belli bir gecede olsaydı, insanlar o geceyi gözler ve bütün gayretini sadece o geceye sarf ederdi. Ancak asıl gecenin saklı tutulması ile tatlı bir heyecanla, tatlı bir arayışla birkaç gece geçirilmesi istenmektedir.

Bu arayış dahi kutsal bir arayıştır. Bu da biz kulların menfaatine yöneliktir.

Burada iyi niyetle, iyiliğe kavuşmanın gayretine teşvik vardır. Yapılan hiçbir iyiliğin ya da kötülüğün karşılıksız kalmayacağı ayeti kerime ile sabit olduğuna göre; zerre kadar iyiliğe karşılık gelecek işler Ramazan'da kat kat sevapla karşılık bulacaktır. **"Kim, zerre miktarı hayır işlerse; onu görür. Kim de zerre miktarı şer işlerse; onu görür"** (Zilzal, 7–8).

Kadir Gecesinin bizlere verilmiş sebeplerinden birini, yine Efendimiz(s.a.v.) haber vermiştir:

İmam Malik'in Muvatta'da kaydına göre şu rivayet kendine ulaşmıştır:

Hız. Peygamber (s.a.v.)'e ümmetinin ömrü gösterilmiş. Resûlullah (s.a.v.), önceki ümmetlerin ömrüne nispetle kısa olduğu için, amelde onların uzun ömürde işlediklerine yetişemezler diye bu ömrü kısa bulmuş. Bunun üzerine Cenabı Hak bin aydan hayırlı olan Kadir Gecesi'ni vermiştir. (Kütübi-Sitte / 866)

Peygamber'imiz (s.a.v.) buyuruyor ki:

"Kim Ramazan'ın yirmi yedinci gecesini sabaha kadar ibadet ile geçirirse, bu benim nezdimde bütün Ramazan geceleri yapılan gece ibadetinin hepsinden daha sevimidir."

Hız. Fatıma "Babacığıma geceyi ibadet ile geçirecek gücü olmayan kadın ve erkekler ne yapsın" diye sordu.

Peygamber'imiz ona şu cevabı buyurdu;

"Onların yastıklarını dikip üzerine yaslanarak bu gecenin herhangi bir saatinde oturup Allah'a dua etmeleri, benim için bütün ümmetimin bütün Ramazan Gecelerinin hepsinde yaptıkları ibadetten daha sevimidir."

Peygamber'imiz (s.a.v.) bir başka hadislerinde buyuruyor ki:

"Kim iki rekât namaz kılıp istiğfar ederek Kadir Gecesini ibadet ile geçirirse Allah tarafından bütün günahları bağışlanır. Allah'ın rahmetine gömülür. Cebrail (a.s.), kendisini kanadı ile okşar. Cebrail'in (a.s.) kanadı ile okşadığı kimse cennete girer." (Kalplerin Keşfi/İmam-ı Gazali)

Bu geceyi; bilenler Kur'an okuyarak, Kadir Suresini bolca okuyarak, Namaz kılarak, Allah'ı zikrederek, Âlemlere Rahmet Hazreti Muhammed (s.a.v.) Efendimize bolca salâvat getirerek ve günahlarımıza samimi bir vaziyette tövbe ve dua ederek değerlendirmek gerekmektedir. Selâm olsun **"Kadir"** kıymet bilenerlere...

RAHMET, MAĞFİRET, CEHENNEMDEN AZAD

Alemlere Rahmet Hazreti Muhammed(sav) Efendimiz bir Hadisi Şeriflerinde, Ramazan ayının önemine binaen şöyle buyurur;

“Ramazan ayının başı rahmet, ortası mağfiret ve sonu cehennemden kurtuluştur.” (İbn Huzeyme, Sahih, Sıyam, 3/191, No:1887).

Zaman su gibi akıp gitmekte, zamanı gereği gibi uyanıklıkla değerlendirenler istifade etmekte, gaflet içerisinde bulunanlar ise sadece bakakalmaktadırlar. Bu ayda; rahmetin, bereketin diğer aylara ve zamanlara nazaran daha fazla olduğu beyan edilmiştir;

Bir hadislerinde Resûlullah (s.a.v.) buyurdular ki:

“Ademoğlunun her ameli katlanır. (Zira Cenab-ı Hakk'ın bu husustaki sünneti şudur:) Hayır ameller en az on misliyle yazılır, bu yedi yüz misline kadar çıkar.”

Allah Teâla Hazretleri (bir hadis-i kudside) şöyle buyurmuştur:

"Oruç bu kaideden hariçtir. Çünkü o sırf benim içindir, ben de onu (dilediğim gibi) mükâfatlandıracağım. Kulum benim için şehvetini, yiyeceğini terk etti" (Kütübü site; 3082)

Yüce Peygamber; biz kullara adeta, **“Uyanık olun, size sunulan bu fırsatları sonuna kadar değerlendirin”** ikazında bulunmaktadır.

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edilen bir Hadisi Şerifte de şöyle buyurulmuştur:

Resul-i Ekrem (s.a.v.) minbere çıktı ve:

“Âmin, Âmin, Âmin!” dedi.

Resul-i Ekrem'e sordum; Ey Allah'ın Resülü (s.a.v.) Minbere çıktınız ve üç kere âmin dediniz! (Bunun hikmeti nedir?)? dendi. Bunun üzerine O (s.a.v.):

“Cebrail bana geldi ve: ‘Kim Ramazan ayına yetişir, affa uğramaz ve sonunda ateşe girerse, Allah onu uzaklaştırın!’ dedi ve bana: ‘Sen de âmin de!’ dedi, ben de: ‘Âmin!’ dedim.

Sonra: ‘Kim anne ve babasına yetiştiği halde onlara iyilik etmez, sonunda ölür ve ateşe girerse, Allah onu uzaklaştırın!’ dedi ve bana: ‘Sen de âmin de!’ dedi, ben de: ‘Âmin!’ dedim.

Sonra da: ‘Sen yanında anıldığın halde sana salavat getirmeyip, ölen sonunda da ateşe giren kimseyi Allah uzak etsin!’ dedi ve bana da: ‘Sen de âmin de!’ dedi, Ben de: ‘Âmin!’ dedim.” (Ahmed b. Hanbel, Müsned,2/254; Tirmizi, Daavat, No:2539.)

Rahmet ve bereketin en yoğun bir şekilde tezahür ettiği, ayetler ve hadisi şeriflerle haber verildiği, Ramazan ayında fırsatları değerlendiremediğimiz taktirde, normal zamanda işimizin biraz daha zor olacağı muhakkaktır.

Allah’ın rahmet ve mağfiret kapısının sürekli açık olduğu muhakkaktır ama o kapıdan girmenin kolay olduğu zamanlar vardır, zor zamanlar vardır. Kapının önünde engeller vardır, yol kesenler vardır. Ama Ramazan’da yol kesenlerin fonksiyonu en aza indirilmiştir.

“Ramazan ayı girdiği zaman cennet kapıları açılır; cehennem kapıları kilitlenir, şeytanlar zincire vurulur.” (Buhârî, Müslim)

Her an ve her fırsatta kendimizi muhasebe etme imkânı bulmalıyız. Bir dahaki Ramazan’a kim öle, kim kala!.. Cenneti kazanmak için, fırsatlar kaçmış değil.

Haydi ne duruyorsunuz gayret edin, ibadet edin, günahlarınıza tövbe edin! Böylelikle rahmet mağfiret ve cehennemden azat olmanın yolunu yakalamış oluruz.

CEHENNEMDEN AZAD GÜNLERİ

Yunus Emre şöyle buyurur bir beytinde: **“Sular hep aktı geçti. Kurudu vakti geçti. Nice han nice sultan, Tahtı bıraktı geçti. Dünya bir penceredir, Her gelen baktı geçti.”**

Demek ki her gelen geçecek, her konan göçecektir. İster zaman ister mekân ister insan!...

Daha bir zaman önce şu hadisi duyduk, okuduk, sevindik. Daha ne anlama geldiğini anlayamadan zaman su gibi aktı ve geçti:

"Ramazan ayı girince göklerin kapısı (başka bir rivayette Cennetin kapıları) açılır, Cehennem kapıları kapanır, şeytanlar zincire vurulur" (Buhari, Savm, V)(3088)

Müjdesiyle birlikte başladığımız rahmet ikliminin son dönemecine girilmiştir. Başka bir ifadeyle; **“Başı rahmet ortası mağfiret sonu cehennemden azattır.”** Diye işaret edilen on bir ayın sultanı Ramazan’ın son kısmı “cehennemden azat” günlerine erişmiş bulunmaktayız.

Orucuyla, teravihiyle, hayır ve hasenatıyla dolu dolu bir Ramazan ayını daha idrak ederken; önümüzde bulunan gün ve geceleri diğerlerinden biraz daha dikkatli geçirmemiz gerekmektedir. Çünkü önümüzdeki gün ve gecelerde Kur’an-ı Kerimin ifadesiyle **“bin aydan daha hayırlı”** olan **“Kadir gecesi”** bulunmaktadır.

Kadir gecesinin tam olarak hangi gecede olduğu gizlenmiştir. Bu özellik; Ramazan ayının her anını değerlendirme adına bizlere verilmiş bir mesaj taşımaktadır.

Peygamberimiz, Sahabe Efendilerimizin şahsında bir Ramazan ayı başlangıcında **ümmetini uarmıştı. Hz. Enes Ibnu Malik (ra) anlatıyor:**

"Ramazan ayı girmişti. Resûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Bu mübarek aya girmiş bulunuyorsunuz. Bu ayda bir gece vardır ki bin aydan hayırlıdır. Bu gecenin hayır ve bereketinden mahrum kalan bir kimse, bütün hayırlardan mahrum kalmış gibidir. Onun hayrı ise sadece (uhrevi saadetten) mahrum kimseye haramdır."(Kütüb-i-sitte 6473)

Kadir gecesinin bizlere verilmiş sebebini yine Efendimiz(s.a.v.) haber vermiştir.

İmam Malik in Muvatta'da kaydına göre şu rivayet kendine ulaşmıştır:

"Hz. Peygamber (s.a.v.)'e ümmetinin ömrü gösterilmiş. Resûlullah (s.a.v.), önceki ümmetlerin ömrüne nispetle kısa olduğu için, amelde onların uzun ömürde islediklerine yetişemezler diye bu ömrü kısa bulmuş. Bunun üzerine Cenabı Hakk bin aydan hayırlı olan Kadir Gecesi'ni vermiştir." (Kütüb-i sitte / 866)

Bu gecenin faziletini Kuran-ı Kerimde bizzat Allah'ı Zülcelâl haber vermiştir. **"Doğrusu biz Kuran'ı Kadir gecesinde indirmişizdir. Kadir gecesinin ne olduğunu sen bilir misin? Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır. Melekler ve Cebrail o gecede Rablerinin izniyle her türlü iş için inerler. O gece, tanyerinin ağarmasına kadar bir esenliktir."** (Kadir / 1-5)

Bir gece ki ömre bedeldir. O zaman akıl sahiplerine düşen bu geceyi arama ve bulmak için çaba sarf etmektir. Aramanın da ipucunu yine Âlemlere Rahmet Hazreti Muhammed (s.a.v.) efendimiz bize haber vermiştir.

Buhari'nin Hz. Ayşe'den kaydettiği bir rivayette, Resûlullah (s.a.v.) şöyle demiştir: **"Kadir gecesini, Ramazan'ın son onunda arayın."** (Kütüb-i sitte / 869)

Bize düşen görev bu bilgilerden sonra geriye kalan Ramazan günlerini muhteşem fırsatlar olarak görüp her anımızı çok ama çok iyi değerlendirmemiz lazımdır.

İdrakine ermenin mutluluğu yanında, vedanın da hüznünü bir arada yaşamak durumunda olduğumuz bu günler, ele geçmez fırsat günleridir. Çünkü bir daha ki Ramazan ayına erişme garantisi kimsenin elinde değil. **"Gelecek Ramazan'a erişen canlar öğünsün"** derler büyükler.

Hem Kadir gecesini içinde barındıran hem de cehennemden azat günlerini içeren bu son günleri değerlendirmek, cümlemizin nasibi olsun inşallah.

Hz. Cabir (ra) anlatıyor: **"Her iftar vaktinde Allah tarafından (cehennemden) azat edilen kimseler bulunur. Bu, (Ramazan'ın) her gecesinde olur."** (Kütüb-i sitte / 6472)

Ramazan ayının her iftar vaktinde cehennemden azat olunan kimselerin bulunduğu halde son onunun **"cehennemden azat günleri"** olarak işaret edilmesi, azadın kapsamının genişletilmesi olarak algılanmalıdır.

Yine Ebu Hüreyre (ra) anlatıyor: **"Resûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: "Kim Allah Teala yolunda bir gün oruç tutsa, Allah onunla ateş arasına, genişliği sema ile arz arasını tutan bir hendek kılar."** (kütüb-i-sitte / 3084)

H. Enes (r.a) anlatıyor: "**Resûlullah (s.a.v) buyurdular ki: "Allah Teâla Hazretleri diyor ki: "Ey Âdemođlu! Sen bana dua edip, (affımı) ümit ettikçe ben senden her ne sâdır olsa, aldırmam, ben seni affederim. Ey Âdemođlu! Senin günahın semanın bulutları kadar bile olsa, sonra bana dönüp istiğfar etsen, çok oluşuna bakmam, seni affederim. Ey âdemoğlu! Bana arz dolusu hata ile gelsen, sonunda hiçbir şirk koşmaksızın bana kavuşursan, seni arz dolusu mağfiretimle karşılarım."** (Kütüb-i sitte / 4114)

Her ne halde olursanız olunuz, Allah'ın rahmet ve affı yine her zaman olduğu gibi ona ortak koşanların dışında herkesedir. Bu andan tezi yok. Tövbe kapısında buluşalım. Bol bol "**Allahummecirne minennar**" (yarabbi beni cehennem ateşinden kuru) diye dua edelim. Sürekli olarak ta şu duayı yapalım.

"Ey Rabbimiz, bize dünyada da iyilik, güzellik ver, âhirette de iyilik, güzellik ver. Bizi ateş azabından kuru." (Bakara/201).

Allah'ın rahmet mağfiret ve cehennemden azad olarak Muhammed Ümmetine hediye ettiği günlerde Allah tövbe kapısını sonuna kadar açtığını ve kapısını çalanı bir şekilde affedeceğini haber verdikten sonra vakit kaybetmeden tövbe kapısını çalıp rahmet hazinelerinin anahtarının dağıtıldığı ibadetler bölümüne girmeliyiz. Hem de geri çıkmamak üzere!..

Ama nasip meselesini asla unutmamak lazımdır. Yoksa nasibin, bir şekilde Allah'ın merhametinden nasibini kesecek bir şeyler yaptın ise bu çabalardan, bu kapılardan haberin bile olmadan bir ömür yaşar, sonra da çeker gideriz bu dünyadan Allah muhafaza!..

Bu sebeple nasibi kovalamak, yani nasip peşinden koşmak lazımdır bize düşen.

Peygamberimiz onun da yolunu göstermiş. Şu duayı her fırsatta her namazdan sonra yapın demiş: "**Allahümme einnî ala zikrike ve şükrike ve hüsni ibadetik**"

Anlamı: "**Allah'ım! Seni zikretmek, nimetlerine şükretmek ve sana en güzel biçimde ibadet etmek konusunda bana yardım et."** (İbn Huzeyme, Dua, No:751; Hâkim, No: 1838, I, 499)

Hem de öyle değil mi? Allah sana nasip kapısını açarsa, yolunu gösterirse, gidersin. Allah bize de nasip kapısından nasip almayı nasip eylesin. Âmin.

BAYRAM ÖNCESİ MUHASEBE

Üç ayların rahmet iklimi Recep Şaban Ramazan derken bayrama eriştik. Yarın Ramazan Bayramıdır.

Bu Ramazan Bayramı da Pandemi gölgesi altında ve tam kapanmanın yaşanacağı farklı duyguların yaşanacağı hatıralarla geçecektir.

Sağlık en önemli değerimiz olduğu için devletin aldığı kararlara harfiyen uymak lazımdır. Hayatta kalmak, sağlıklı olmak ve geleceğe umutla bakabilmek için tedbir şarttır. Herkes kendi üzerine düşen, tedbir ve tevekkül görevini yerine getirmekle sürecin hayra dönmesine gayret etmelidir.

Tam kapanma, bayramı tam yaşamamıza engel olsa da elbette yapılacak şeyler vardır.

Yaşanan durum olağanüstü bir durumdur ama gönüllerde bayram sevincini yaşamaya çalışmalıyız.

Çevreyle, akrabayla, anamızla, babamızla, birlikte olamayacağız ama kapanma ve Pandemi olmadığı dönemleri de yaşadık ki zaten kimse evde barkta kalmıyordu.

Sıla-i rahim yerine tatili tercih ederek zaten ailesine zaman ayırmıyordu. Şayet kapanma ve engeller, Pandemi olmasaydı yine herkes tatil merkezlerine gidecekti. Demek ki önemli olan bayramı gönüllerde yaşamaktır.

Mümin o ki her durumdan kendine hayır çıkarmasını bilmelidir. Peygamberimiz bir hadisi şeriflerinde şöyle buyurur:

“Mü’minin durumu gıpta ve hayranlığa değer. Çünkü her hâli kendisi için bir hayır sebebidir. Böylesi bir özellik sadece mü’minde vardır: Sevinecek olsa, şükreder; bu onun için hayır olur. Başına bir belâ gelecek olsa, sabreder; bu da onun için hayır olur.” (Müslim, Zühd, 64)

Pandemi asıl olarak Allah’ın insanlık alemine büyük bir musibetidir ve insanların gözle dahi görülemeyecek kadar küçük bir virüse karşı teslim olmuştur ve çaresizdir.

Mecburi olarak evdeyiz ve eve hayatı sığdırmak zorundayız. Yaşanan bu olumsuz durum karşısında ölmeden hayatta kaldığımızı, nefes alabildiğimize şükrederek evde geçecek zamanı sabır şükür ve ibadetle geçirince şer görünen bu durumdan hayır elde edebiliriz.

Yüz yüze görüşemiyorsak telefonla görüşmeliyiz. Büyüklerin hayır dualarını almalıyız. Bol bol tefekkür ederek ruhumuzda bayramın neşesini bu şekilde yaşamaya çalışmalıyız.

Her şeye rağmen yarın bayramdır. Rabbim gerçek bayram olan günahlardan kurtuluşu cennetini ve cennete kavuşmayı nasip eylesin. Ramazan Bayramımız kutlu olsun.

Yüce Peygamberimizin Ramazan Bayramı hakkında zikrettiği hadisini aktaralım;

Sa'd bin Evs el-Ensârî anlatıyor: Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

Ramazan Bayramı sabahı melekler yollara dökülür ve şöyle seslenirler:

"Ey Müslümanlar topluluğu! Keremi bol olan Rabbinizin rahmetine koşunuz. O, bol iyilik ve ihsanda bulunur. Sonra onlara bol bol mükâfatlar verilir. Siz gece ibadet etmekle emrolundunuz ve emri yerine getirdiniz. Gündüz oruç tutmakla emrolundunuz, orucu tuttunuz ve Rabbinize itaat ediniz, mükâfatınızı alınız."

Bayram namazını kıldıktan sonra bir münadi şöyle seslenir:

"Dikkat ediniz, müjde size! Rabbiniz sizi bağışladı, evlerinize doğru yola ermiş olarak dönünüz. Bayram günü mükâfat günüdür. Bugün semâ âleminde mükâfat günü olarak ilan edilir." (El-Tergîb Ve't-Terhîb Tercümesi / 2:332)

Mes'ud el-Giffari den rivayet edilir ki;

Bir gün Resul-i Ekrem Efendimiz (s.a.v.)'den işittim. Ramazan'ı tebrik ettikten sonra buyurdular ki: **"Eğer ümmetim Ramazan ayının kıymetini, şerefini ve önemini hakkıyla bilmiş olsaydı, bütün bir yılın Ramazan olmasını temenni ederdi."** (Et-Tergib Ve't-Terhib, 2:102)

Öyleyse yazımızı şu duayla bitirelim: **"Ya Rabbi ömrümüzün Ramazan tadında, Allah'ın merhamet ve muhabbetiyle geçmesi için bizlere yardım eyle. Geriye kalan ömrümüzü rızan istikametinde tamamlamamızı nasip eyle Âmin."**

RAMAZAN BAYRAMI

Bugün itibariyle Mübarek Ramazan-ı Şerif ayının sonuna gelmiş ve Bayram'ın şerefine ulaşmış bulunmaktayız. Pandemi gölgesi altında geçecek olan Ramazan Bayramının milletimizin birliğine-beraberliğine, umuda dair yeni kapıların aralanmasına vesile olmasını, sağlıklı ve aydınlık geleceklere kavuşulmasını niyaz ederiz.

Bildiğiniz gibi Ramazan Bayramının ilk günü oruç tutmak haramdır. Bugün çoluk çocuk ev ahalisiyle imkanlarımız nispetinde sofralar kurulmalı, bayram sevincini israf etmeden yemek içmekle, muhabbetler geçirmeliyiz.

Aman, aşırıya kaçmadan, mideleri abur cubur şeylerle doldurmamaya dikkat edelim. Beslenme konusunda sağlıksız ve yanlış yeme içme seanslarına dönmemeye dikkat edelim. Ki orucun açlığıyla ve faziletiyle elde edilen safiyeti hemen kaybetmeyelim.

Evet maalesef eski bayramlar gibi çocuklar büyüklerin elini öpüp harçlık alamayacak, bayram yerlerinde salıncaklar sallanmayacak, büyüklerimizin elleri öpülüp duaları alınamayacak. Komşular akrabalar birbirine gidip bayramlaşamayacak, bayram şekeri bayram simitleri ikram edilemeyecek.

Son dönemlerde bırakın sağ olanlarla, ölülerimizle dahi aramız açıldığından, bayramdan bayrama yapılabilen kabir ziyaretleri de yapılamayacak.

Ama her şeye rağmen **“Başı rahmet, ortası mağfiret, sonu cehennemden azat”** olan, her anı kıymet biçilemeyecek kadar değerli olan, bu mübarek Ramazan ayından sonra yapılması gereken çok ciddi bir muhasebedir.

Gönüllere kapanma mümkün olmadığına göre, gönülde bayram sevinciyle alakalı eylemler yapılabilir.

Çünkü her işin arkasından ve önünden yapılan muhasebe, o konudaki eksiklerin tamamlanmasına, tedbirlerin alınmasına, sırların meydana çıkmasına, yeni ufuklara ulaşılmasına vesile olur...

Ramazan ayı ile birlikte tutulan oruçların, kılınan teravihlerin, verilen zekâtların ve yapılan diğer ibadetlerin insan psikolojisine yansımalarını açık ve net olarak görmekteyiz. Bu yansımalar mutlak manada olumlu yansımalarıdır.

İstatistikler göstermektedir ki; diğer aylara nazaran Ramazan ayında işlenen suç oranlarında çok ciddi azalma söz konusudur.

Azalan suçlarla birlikte toplumdaki kötülükler, yerini iyiliklere bırakmaktadır. İnsanlar ikili ilişkilerin her türlüünde daha sabırlı ve daha güzel davranışlar sergilemekte, ikili ilişkilerinde daha hassas davranmakta, böylece toplumsal huzura katkı sağlamaktadır. Şöyle herkes kendi etrafındaki kimselere ve kendi davranışlarına bir baksın! İyiliğin ve sabrın daha egemen olduğu bir toplum yapısının oluştuğunu görecektir.

Ramazan ayındaki toplumsal huzurun kaynağı bu ayda yapılan ibadetlerdir. Bu ayda elde edilen huzur ortamının devamını istiyorsak, ibadet yoğunluğunu elden bırakmamak gerekmektedir. Elbette bu ayda Allah'ın özel bir rahmet tecellisi olduğu mutlaktır. Bu ayın kendine mahsus tecellilerinin yansımaları farklıdır. Ancak elde edilen güzelliklerin kaybedilmemesi birazda biz kulların elindedir.

Şimdi kısmi bir muhasebe yapalım derseniz...

Ramazan ayında neler yapıyoruz da bazı güzellikleri yakalıyoruz;

Oruç tutuyoruz.

Kılınan teravihlerle namazlarımızı artırıyoruz.

Hayır, hasenatta bulunuyoruz. Daha sabırlı olmaya gayret ediyoruz.

Kötü söz ve davranışlarda bulunanlara karşı, sükût edip; "ben oruçluyum" deyip, kavgadan ve kötü sözlerden sakınıyoruz.

Kuran okuyoruz, hatimler yapıyoruz...

İşte bu ve benzeri ibadetleri Ramazan ayında yaptığımız için, Allah'ın rızasını kazanıyor, dolayısıyla da gerek gönlümüze gerek de toplumumuza rahmet tecellileri yansıtmakla istenilen huzur ortamına kavuşmuş oluyoruz...

Peki, Ramazan ayında yapılan ibadetlere devam etsek; Âlemlere Rahmet Hazreti Muhammed (s.a.v.) Efendimizin devam ettiği Pazartesi-Perşembe oruçları, ya da önemli günlerde oruç tutsak, Kuran okusak, namazlarımızı düzenli kilsak, yüce Peygamberimizin sünnetlerine dikkat etsek, ferdi ve toplumsal huzuru yakalayamaz mıyız? Elbette ki yakalarız.

Değerli dostlar, geliniz bu Ramazan ayını ve eriştiğimiz bayramı kendimiz için bir başlangıç kabul edelim. Kendimize ciddi bir çeki düzen verelim. Hayatımızı ibadetlerle süsleyerek, Allah'ın rızasına ermeye gayret edelim. Göreceksiniz ki hayatınız daha güzel, daha huzurlu ve daha manalı olacaktır.

ŞEVVAL ORUCUNU İHMAL ETMEYELİM

Ramazan ayı sona erdi. Bayramla şereflendik Elhamdülillah. Farz olan orucun yılda 1 ay Ramazan'da tutulan oruç olduğunu herkes bilir.

Ancak oruçla alakalı ilahi burukların bir kısmında kastedilen Ramazan'da tutulan farz orucun yanında, bir de hem sevap hem de nefis terbiyesine olan katkısı da zikredilmiştir.

Bu sebeple hem peygamberler hem de hak dostlarının en vazgeçilmez ameli oruç tutmaktır.

Örnekleri hakkında yazılı eserlerin birçoğundan bu konu etraflıca işlenmiştir.

İmam Gazali İhya'sında bu konunun fazilet ve hikmetlerine değinmiştir. İlgilenenler o kaynağa baş vurabilir.

Gazali İhya 'da 3 günden fazla, üst üste oruçsuz hayat sürenlerin maneviyatta kalplerinin katılaşıcağını, daha hissiz ve anlamsız hayat yaşayacakları hakkında bir uyarı yapmıştır.

Öyleyse oruç tutmayı sadece Ramazan'a hasredenler orucun faziletlerinden sadece Ramazan kadar istifade ederler.

Bu konuda kendim şahit olduğum bir durumdan bahsedeyim: Ömrü hayatımda Prof. Dr. Haydar Baş hocam kadar oruca önem veren, oruç tutan bir başka kimse ne gördüm ne de tanıdım.

Yaz-kış, mukim-seferi, demeden onun çoğu zaman oruçlu olduğunu görürdük. Seyahatlere çıkardık kendisiyle. Kara yoluyla farklı yerlerde yaşayan dostlarını ziyaret etmek ya da hizmet amaçlı çıktığı seyahatlerde bile onun oruçlu olduğuna şahit olurduk.

Mübarek Haydar Baş hocamızın vefatıyla şu ifadeyi kullandım gönlümde:
“Eyvah, oruç yetim kaldı! Bundan sonra kim bu kadar oruçla hem hal olabilir ki? Oruçla o kadar yakın dosttuk kim kurabilir ki? Bu sebeple oruç, köşe bucak Haydar Hocayı arayacaktır...”

Örnek insan olmanın gereği olan, ikaz ve irşad bu olsa gerektir. Orucun insan eğitiminde ne kadar önemli olduğunu söyleyerek değil, yaşararak anlatıyordu Haydar hocamız.

Anlayan anladı, anlamayan da baka kaldı!...

Ŗu bilinmeli ki; Yazıyla-kıŖıyla, soğuğuyla-sıcağıyla, hayat sadece Ramazan değildir.

Peygamberimizin **“Eğer Ramazan’ın kıymetini ve 6nemini anlasaydınız b6t6n 6mr6n6z6n Ramazan olarak ge6emesini istediniz”** s6z6, aslında tam da bu konuda rehber h6km6ndedir. Anlayana!

Bu sebeple Ramazan’dan sonra oru6la m6nasebetlerimizi devam ettirmeliyiz.

Diğer nafile oru6ların yanında; Ramazan ayından sonra Ŗevval ayında altı g6n oru6 tutmak s6nnet olan bir oru6tur.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) **“Kim Ramazan orucunu tutar ve ona Ŗevval ayından altı g6n ilave ederse, sanki yılın b6t6n6nde oru6 tutmuŖ gibi olur.”**

(M6slim, Sıyam:204; Tirmizî, Savm:53; Eb6 Davud, Savm: 58) buyurarak, bizleri Ŗevval ayında altı g6n oru6 tutmaya teŖvik etmiŖlerdir.

Bu oru6 peŖi peŖine tutulabileceđi gibi, ara verilerek de tutulabilir.

Ŗevval ayında tutulacak 6 g6n orucun ayrı ayrı g6nlerde haftada iki g6n tutulması m6stehabdır. (B6y6k İslam İlmihali)

PAZARTESİ-PERŞEMBE ORUCU VE HİKMETİ

İslam dairesi içerisinde bulunup, farz olan ibadetlerini kendince yerine getirmeye çalışan fakat istenilen manada İslam ahlak ve faziletinden, edep ve inceliklerinden uzak halde bulunan kimseler çoktur. Dolayısıyla toplumsal hayatta ahlaki güzellikler bir türlü yansıyamamaktadır.

Bunun sebeplerini araştırmak ve mutlaka gereğini yerine getirmek lazımdır. Aksi takdirde insanlar, Allah' kulluğun ve ibadetlerin lezzetini bile anlamadan, tatmadan geçici ömürlerini tamamlayıp gideceklerdir.

İbadet ve kulluğun sadece farzlardan ibaret olduğu zannına kapılıp, nafile ibadetlerden uzak kalan kimselerin, Allah'la yakınlık kurmalarının zor olacağı; farzlarla birlikte nafilelerle meşgul olanların ise daha kolay Hak yakınlığına kavuşacağı bir hadisi kutside şöyle haber verilmiştir:

"Kim benim bir dostuma düşmanlık ederse, hiç şüphesiz ben ona harb ilan ederim. Kulum, kendisine farz kıldıklarımın benim için daha çok sevmeye değer şeylerle bana yaklaşmaz. Kulum bana nafilelerle yaklaştırmaya devam eder; nihayet ben onu severim. Ben onu sevince de onun işiteceği kulağı, göreceği gözü, tutacağı ve vuracağı eli ve yürüyeceği ayağı olurum. Benden isterse, ona verir, bana sığınırsa onu korurum." (Buhari, Rikak: 38, Ahmed İbnu Hanbel (6/256))

Bu hadisi kutsiden anlaşılan odur ki; nafile ibadetlerin, kulun Allah'la olan irtibatını daha güçlendireceğidir.

Nafile ibadetlerden bu makalemizde Pazartesi Perşembe orucu hakkında bilgileri aktarmaya çalışacağız. Bildiğiniz gibi Peygamber Efendimiz (s.a.v.) yılın değişik zamanlarında oruç tutmuş, oruç tutmayı sadece Ramazan ayına hasretmemiştir. Onun üzerinde önemle durduğu ve tuttuğu oruç "Pazartesi, Perşembe" oruçlarıdır.

Hz. Ebu Hüreyre anlatıyor: "Resûlullah (s.a.v.) buyurdular ki: **"Ameller Allah Teala hazretlerine pazartesi ve perşembe günleri arz edilir. Ben, amelimin oruçlu olduğum halde arz edilmesini severim."** (Tirmizi, Savm 44, (747).

Ebû Katâde radiyallahu anh şöyle dedi: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e pazartesi günü oruç tutmanın fazileti soruldu. O da şöyle buyurdu: **"O gün, benim doğduğum, peygamber olduğum, bana vahiy geldiği gündür."** (Müslim, Sıyâm 197, 198)

ÂiŖe radiyallahu anhâ Ŗöyle dedi: "**Resûlullah (s.a.v.) pazartesi ve perŖembe günleri orucuna özen gösterirdi.**" (Tirmizî, Savm 44)

Pazartesi PerŖembe günleri oruç tutmak hakkında İmamı Gazali hazretlerinin önemli gördüğüm Ŗu tespitini de sizlerle paylaşmak isterim: "**Âlimler dört günden fazla oruçsuz olmayı kerih(kötü) görmüşlerdir. Dört günü sınır belirtmeleri, bayram ve teşrik günlerinin takdirine göredir. Dört günden fazlasını oruçsuz geçirmenin kerih görülmesi Ŗu hikmete dayanır: Kalp katılaŖır, kötü âdetler baş gösterir ve Ŗehvet kapıları açılır. Hayatıma yemin ederim, âlimlerin bu görüşü halkın çoğu hakkında tam isabetli bir görüştür.**" (İmam-ı Gazali/İhya-i Ulumuddin)

Gazali hazretlerinin bu görüşünü teyit etmek için herkes kendi halini test etsin? Kalbinde yerleşen duyguların hangisi daha ağırlıklıdır?

Anlaşılan o ki; İbadetle meşgul olan Müslümanların bile gerçek kulluğın, nezaketinden ve zarafetinden uzaklaşmalarının sebeplerinin başında belki de Pazartesi PerŖembe orucuna devam edilmemesi ya da oruç hakkındaki zafiyettir gelmektedir.

Aslında diğerk nafiler ibadetlerin varlığını hemen herkes bilmektedir.

Bunlar değışik yer ve zamanlarda kılınan namazlar, tutulan oruçlar, yapılan zikir ve dualar, yapılan başka ibadetlerdir. Allah için yapılan hiçbir ibadetin hiçbir davranışın karşılıksız kalmayacağı hakkında birçok ayet ve hadisler vardır ancak konumuzla alakalı olduğuna inandığım için bir Hadisi Ŗerifle yazımıza son verelim:

"Kıyamet Günü'nde, insanların, Amellerinden ilk hesaba çekilecekleri Ŗey namazdır. Rabbimiz azze ve celle -en iyi O bildiği halde- (Ŗöyle) diyecektir: 'Kulumun namazına bakın; onu tamam mı yaptı, noksan mı yaptı?' Eğer tam ise, tam olarak yazılacak. Eğer ondan bir Ŗey noksan olduysa, Allah Teala 'Bakın, kulumun herhangi bir tatavvu'u (nafilesi) var mıdır? Eğer tatavvu'u varsa, kuluma farizasını tamamlayın' buyuracak. Sonra ameller işte böyle alınacak." (Ebu Davud, Nesai ve Hâkim.)

Ne güzel fırsatlar hazırlamış Rabbimiz biz kullarına, biz Muhammed ümmetine. Aklı olan bu nimetlerden istifade eder herhalde, değıl mi değıerli dostlarım?

KURTULUŞ NAMAZI

Resûlullah (s.a.a.) "**Oruç, cehennem ateşinden koruyan bir kalkandır**" buyurmuştur. (Buhari)

Bu kalkana hayat boyu muhtaç olduğumuza göre, mutlaka oruçtan nasiptar olmanın yoluna bakmalıyız. Şevval ayında tutulan nafile veya kaza oruçlarını, pazartesi ve perşembe günleri tutmak daha faziletlidir.

Şevval ayının ilk günü Ramazan Bayramı olduğu için oruç tutmak haramdır. (Kurban Bayramının dört gününde de oruç tutmak haramdır.) Yılın diğer günlerinde isteyen oruç tutabilir. Haram günlerin dışında oruç tutmanın hiçbir sakıncası yoktur.

Peygamberimiz bir hadisi şeriflerde buyruldu ki: "**Ameller, pazartesi ve perşembe günleri arz olunur. Ben de amelimin oruçlu iken arz olunmasını isterim**" (Tirmizi)

Orucun yanında namaz ibadetinde de sadece farz olanlarla yetinmemiş, farklı aylarda, farklı gün ve gecelerde faziletine önem verdiği namazlar kılmıştır. Biz bu yazımızda faydasını umarak Şevval ayında kılınan kurtuluş namazından bahsedeceğiz.

Kurtuluş namazı hakkında Enes (r.a.)'dan rivayet edilen hadiste Allah Resulü (s.a.a.) şöyle buyuruyor:

"Bir kimse gece olsun gündüz olsun, her rekâtında: 1 defa Fatiha suresi, / 15 defa İhlas suresi okumak suretiyle dört rekât namaz kılsa, namazı bitirdikten sonra da yetmiş kere tesbih (Subhanallah), yetmiş kere de Resûlullah (s.a.a.)'e salavat okursa, beni peygamber olarak gönderen Yüce Zat hakkı için, bu namazı kılanın kalbinden hikmet kaynakları kaynamaya başlar, o hikmetleri diliyle konuşur.

Allah-ü Teala o kimseye dünyanın derdini de devasını da gösterir. Beni peygamber olarak gönderen Allah hakkı için, her kim bu namazı anlattığım şekilde kılsa, başını secdeden kaldırmadan Allah onu bağışlar. Bu arada ölecek olsa bağışlanmış ve şehit olarak ölür. Bir kimse bu namazı yolculuk halinde kılsa, murad ettiği yere gidişini dönüşünü Allah-ü Teala ona kolay eder. Şayet borçlu ise, Allah-ü Teala ona borcunu ödemeyi kolay eyler. Şayet bir ihtiyacı varsa, Allah-ü Teala onun ihtiyacını yerine getirir. Beni peygamber olarak gönderen yüce Allah hakkına yemin ederim ki, bu namazı bir kul kılar ise, Allah Teala onun her harf ve her ayeti için bir '**mahrefe**' ihsan eder."

Bu arada sorup dediler ki: **"Ya Resûlallah mahrefe nedir?"**

"Mahrefe cennette bahçelerdir. Onun ağaçlarından birinin gölgesinde bir atlı yüz sene gitse, yine aşamaz" buyurdu. (Kur'an ve Sünnet Işığında Büyük İslam İlmihali / Namaz, Prof. Dr. Haydar Baş / sayfa 815).

Rabbim ömrümüzü farzıyla, sünnetiyle, güzel ibadet ve amellerle geçirmeyi nasip eylesin. Her konuda bize yol gösterdiği, özellikle de namaz konusunda yazdığı bu ilmihal kitabı için Merhum Prof. Dr. Haydar Baş hocamıza ayrıca ne kadar teşekkür ve dua etsek azdır.

Bu kitabı okudukça insanın kendi çağında yaşayan bir kâmil insandan bilgi edinmenin ne kadar önemli olduğunu anlıyor ve namazın şuuruna ermenin lezzetini alıyorum. Rabbim O'nun üzerindeki bereketini rahmetini arttırsın. Bizleri cennette de onunla birlikte olmayı nasip eylesin.

Kurtuluş Namazı konuyla, **"Oruç, Ramazan ve hikmetleri"** başlığı altında yaptığımız analiz çalışmamızı burada noktalıyoruz. Bir başka analizde buluşmak umuduyla Allah'a emanet olunuz...

Uğur Kepekçi / Ramazan 2021